

Eesti Patsientide Esindusühing

20 aastat huvikaitset
parema elu nimel

Pille Ilves
EPE juhataja

EPE missioon

Olla muutuste käivitaja sotsiaal- ja
tervishoiusüsteemis,

mis aitab inimestel tunda end turvaliselt
ning saavutada hingeline, vaimne ja
füüsiline tasakaal.

EPE sihtgrupp

**Inimesed, kes tarbivad või vajavad
tervishoiu- ja/või hoolekandeteenuseid :**

- terviseprobleemidega ja krooniliste haigustega patsiendid
- füüsilise erivajadusega inimesed
- psüühilise erivajadusega inimesed (sh kinnistes asutustes viibivad ja/või piiratud teovõimega isikud)
- sotsiaalse erivajadusega inimesed
- jt ühiskonna haavatavad riskigrupid (naised, lapsed, vanemaealised, vähekindlustatud)

EPE põhikirjalised eesmärgid

1. Esindada sihtgrupi huve individuaalsel, süsteemsel ja rahvusvahelisel tasandil
2. Kaitsta sihtgrupi õigusi ning edendada ja toetada abivajajate paremat toimetulekut ning elukvaliteedi paranemist
3. Leida lahendusi diskrimineerimise, ebaõigluse, sotsiaalse eraldatuse, ebavõrdsuse, inimväärkuse alandamise, ebaproportsionaalse õiguste piiramise jt inimõiguste rikkumiste korral ning teha ettepanekuid lahenduste elluviimiseks

4. Mõjutada sihtgrupi õigusi puudutavate ühiskondlike kokkulepete, poliitiliste otsuste, seadusandluse ja tegevusplaanide kujundamist sihtgrupi õiguste paremaks teostumiseks, sotsiaalprobleemide lahendamiseks ning erivajaduste rahuldamiseks
5. Tõsta sihtgrupi, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutajate, korraldajate ja rahastajate ning laiemal ühiskonnal teadlikkust sihtgrupi õigustest ja erivajadustega arvestamise võimalustest
6. Aidata kaasa sotsiaal- ja tervishoiu süsteemi arengule ning teenuste kvaliteedi paranemisele
7. Ennetada sihtgrupi õiguste rikkumisi, sotsiaalprobleeme ning tervise- ja sotsiaalprobleemide süvenemist.

EPE klienditeenused

- Nõustamine
- Juhtumikorraldus
- Õigusabi

Oleme osutanud ka:

- Psühholoogiline abi
- Võlanõustamine
- Tugijärgi teenus

EPE kui kiire laieneja

- EPE asutati 8.06.1994 väikese grupi inimeste poolt
- Eesmärgiks patsientide inimõiguste kaitse
- Tegutses 5 aastat ainult psühhiaatriaiglate ja erihooldekodude juures
- Jäi ellu rahvusvahelise surve toel
- 1997 aastaks oli ühingul 4 kabinetti (Tallinn, Tartu, Viljandi, Pärnu) ja 8 töötajat
- 1998 laienes kõikidele patsientidele ja sotsiaalsfääri ning sai praeguse nime

EPE kui uute teenuste looja

- EPE on huvikaitseteenuse "maaletooja"
- 2000 aastal loodi uus õigusabiteenuse osakond eesmärgiga kaitsta haavatavaid gruppe ühiskonnas
- 8.06.2001 eraldus uus teenus eraldiseisva ühinguna SA Õigusteenuste Büroo
- 2009 loodi ühingu juurde Terviselae gas
- 2011 loodi uus psühholoogilise abi teenus
- 5.04.2012 eraldus uus teenus eraldiseisva ühinguna Life Coaching Estonia

EPE 3 töö moodulit:

1. Klienditöö
2. Süsteemne töö
3. Teavitustöö

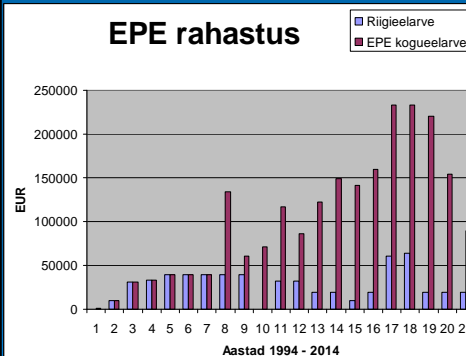
EPE arvudes

- 26 947 Klienti
- 34 749 Juhtumit
- 25 102 Osalejat teavitustes
- 742 Kohtuasja
- 29 Riigikohtu ja EIK asja
- 926 Meediakajastust

AASTA	KLIENTE	Juhtumeid	Teavitus
94	188	254	-
95	456	658	-
96	866	1442	678
97	1251	2073	1436
98	1747	2516	4292
99	1710	2457	2925
00	1468	2300	2140
01	1161	1474	1505
02	1521	1814	1726
03	1485	1767	1058
04	1802	2091	1019

AASTA	KLIENTE	Juhtumeid	Teavitus
05	1883	2142	754
06	1936	2230	1374
07	1330	1570	1139
08	1632	1797	665
09	1478	1762	775
10	1353	1721	520
11	1235	1738	1168
12	1326	1687	1170
13	863	955	665
14	256	301	93
KOKKU	26947	34749	25102

EPE rahastus

Projektipõhine rahastus

- Ühingu tegevus sõltub projektikonkurssidest
- Tegutsemiseks tuleb hallata 5-10 projekti
- Tohutult suur halduskulu (taotlemise ja aruandluse näol) olenemata summast
- Vaja tagada omaosalus 10-30%
- EL projektide puhul antakse raha PÄRAST kulude tegemist, intresse ei hüvitata
- Rahavoogudes sagedased "augud" – sildfinantseerimise vajadus
- Vahepealsetes aukudes tuleb koolitatud ja kogemustega töötajaid koondada

Projektipõhine rahastus

- Enamus rahasaamisvõimalusi üliväikese "laega"
- "Lagi" ja vähe konkursse ei võimalda ühingul kasvada ega suurena ellu jääda
- Projektid on ainult uute tegevuste jaoks
- Tingimused sageli liiga kitsad
- Inimõiguste kaitseks enamasti projekte pole
- Riigieelarveline rahastus on kaootiline ja ebakindel, puudub selgus kellele ja mille eest
- Puudub normaalne süsteem MTÜ-de rahastamiseks
- Projektipõhise rahastusega ühingud ei ole jätkusuutlikud

Pöördumiste iseloom

- 13,5 % Soov saada informatsiooni
- 43,5 % Patsientide õiguste juhtum
- 18,4 % Sotsiaalprobleem
- 15,8 % Hüvitised, toetused, teenused ühiskonnas
- 8 % Juriidiline probleem (lepingud, pärimine, tööõigus jmt)

Pöördujate peamised mured:

- Sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi võimetus pakkuda inimese vajadustele vastavat ja õigeaegset abi
- Tõkked olemasolevate teenuste kättesaadavusel
- Teenuste halb kvaliteet ja kohati ebaturvalisus
- Isikuõiguste ja patsiendiõiguste rikkumine sh
  - nõusolekuta ja tahtvastane sekkumine inimkehasse ja eraellu,
  - vähene või eksitav informeerimine pakutavatest teenusest, ravimitest
  - inimese arvamuse eiramine või karistamine enda soovide väljendamise korral
  - tahtvastane ohjeldamine ja uinutamine
  - ebainimlik ja alandav kohtlemine

Pöördujate peamised mured:

- Diskrimineerimine eelarvamuste, puude või sotsiaalse staatuse tõttu,
- Bürokratilikud tõkked abi saamisel
- Petuskeemide ohvriks langemine,
- Ülemäärane õiguste piiramine, alternatiivsete vähempiiravate meetmete mittekasutamine

Inimõiguste parem olukord

Ühingu tegutsemise aja jooksul on toimunud silmnähtav paranemine paljudes ühingu poolt tõstatatud ja aktiivselt arendatud teemades.

Oluliselt on paranenud olukord PSÜHHIAATRIA valdkonnas:

- Inimeste teovõimet ei piirata enam nende selja taga, nende vara on paremini kaitstud ja patsiente ei panda enam ilma igasuguse ametliku protseduurita tahtvastaselt ravile või hooldusele. Nüüd saab seda teha vaid kohtu otsusel ning patsiendil on protsessis advokaat.
- Ohjeldusmeetmete kasutamiseks on põhjalik reglement ning meetodid on piiritletud. Keelatud on vananenud ja piinamist meenutavad meetmed. Enam ei saa vanamemmekesi radiaatorite külge siduda, lapsi puuri panna ega inimest pimedasse või jääkülma isolatorisse või voodi külge seotuna päevadeks unustada. Tänapäeval räägime juba vägivaldast ohjeldamisest.
- Oluliselt on paranenud olimeetingimused. Koos rahvusvaheliste organisatsioonidega panime räämas erihooldekodud inimõiguste kaardile, mille tulemusena on nüüd enamusi hooneid kenasti remonditud. Mõnevõrra on paranenud ka teenuse sisu.

Patsiendiõiguste paranemine

Enam ei ole haiguslugu tervishoiutöötajate saladokument, mida patsiendi enda eest varjati ning mida väljastati kõigile ametiasutustele, kes seda küsisid. Patsiendi õigus oma ravidokumente näha ning delikaatsete andmete kaitse on täna iga tervishoiuasutuse igapäevane praktika.

Patsiendi valikutega arvestatakse märksa rohkem ning patsiendi vaba liikumist ei piira enam maakonna piirid.

Ühing tõi seadusandlusesse teise arvamuse õiguse, aitas digitaalsesse tervise loosse tuua mitmeid patsientidele olulisi põhimõtteid, on täpsustanud teadva nõusoleku põhimõtteid ning ravikvaliteedist rääkimine ei tekita enam nii suurt vastuseisu kui varem.

Oluliselt paranenud teadlikkus patsiendiõigustest

Töös olevad teemad

- Inimõiguste parem rakendamine
- Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste vajaduspõhine kättesaadavus
- Teenuste turvalisus ja kvaliteet
- Patsientide teadlikum nõusolek
- Patsientide kaebuste sõltumatu lahendamine ja tõhus uurimine
- Kahjude kompensatsiooni-mehhanism
- Puudega ja terviseprobleemidega inimeste toimetulek ja võrdsed võimalused
- Omastehooldajate elukvaliteet

Huvikaitse on oluline inimesele

- Pakub tuge ja kaitset probleemide korral
- Vältib teise "haava" tekkimist
- Aitab olukorda mõista ja teada oma õigusi
- Leitakse lahendused kui need on olemas
- Paraneb meeleolu ja elukvaliteet
- Tekivad uued toimetuleku oskused ja
- parem navigeerimine süsteemis
- Organisatsiooni tugi teeb ukseid lahti
- Õigused saavad taastatud

Huvikaitse on oluline ühiskonnale

- Ühiskonnale on vaja inimõiguste valvekoera
- Saadav info kitsaskohtadest on oluline süsteemi parandamiseks
- Parandab teenuste kvaliteeti
- Nõrgemate hääl kostab paremini
- Inimõiguste kaitse tugevdab julgeolekut
- Suurendab demokraatiat
- Parandab ühiskondlikku turvatunnet

AITÄH OSALEJATELE!

